

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 31 ΜΑΙΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔ
ΕΙΑΣ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

Με αφορμή τη δημοσιοποίηση των πορισμάτων μιας ευρωπαϊκής έρευνας που χαρακτήριζε τους Έλληνες σχεδόν απολίτιστους, ο αρθρογράφος επαναπροσδιορίζει την έννοια "πολιτισμός" καθώς και το πολιτιστικό επίπεδο των Νεοελλήνων. Πιο συγκεκριμένα ένα επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στην κοινωνική διάσταση του πολιτισμού για να διαπιστώσει πως στην Ελλάδα, σε αντίθεση με άλλους Ευρωπαϊκούς λαούς δεν έχει χαθεί η κοινωνική ευαισθησία και ιδιαίτερα μέσα στην οικογένεια. Ταυτόχρονα η σύγχρονη καλλιτεχνική παραγωγή, τόσο στη λογοτεχνία όσο και στη λαϊκή της εκδοχή, πιστοποιεί την ύπαρξη ισχυρού πολιτιστικού υπόβαθρου, το οποίο οφείλει να αξιοποιήσει ο Νεοέλληνας.

ΘΕΜΑ Β

B.1. Ο πολιτισμός δεν αναλώνεται μόνο σε καλλιτεχνικά δρώμενα και βιβλιοφιλικές δραστηριότητες αλλά συνδέεται άρρηκτα και με την κοινωνική συμπεριφορά ενός λαού. Στην περίπτωση μας χαρακτηριστική εκδήλωση πολιτισμένης συμπεριφοράς αποτελεί η στάση του Έλληνα στα μεγαλύτερα ή μικρότερα μέλη της οικογένειάς του. Οι συναισθηματικοί δεσμοί μεταξύ γονέων και παιδιών είναι ακόμη ισχυροί. Το ειλικρινές ενδιαφέρον, η φροντίδα, η ανιδιοτελής προσφορά προς τον ηλικιωμένο ή το παιδί αποτελούν γνωρίσματα της ελληνικής οικογένειας που αποδεικνύουν το ανθρωπιστικό υπόβαθρο του ελληνικού πολιτισμού.

B.2.α Μια «άλλη» όψη του πολιτισμού

B. 2.β.

- "Δεν μπορεί... πολιτισμικών ερεθισμάτων"
→ Προβλήματα για την πολιτιστική αναβάθμιση των Ελλήνων.
- "Πολιτισμός, στην αγνότερη ... περισσότερα εφόδια"
→ Σχέση πολιτισμού και κοινωνικής συμπεριφοράς.
- "Μπορεί να θεωρηθεί... πολιτισμική εκδήλωση"
→ Τεκμήρια πολιτισμού για το σύγχρονο ελληνισμό.

B.3.

Έχθρας ≠ φιλίας ευτυχώς

Δυστυχώς ≠ πλειοψηφίας

μειοψηφίας ≠ απολίτιστος

πολιτισμένος σύγχρονη ≠ παλαιά

4. Η σωστή απάντηση είναι η α

Δικαιολόγηση :

Η επιδίωξη του συγγραφέα φαίνεται από την τελευταία παράγραφο του κειμένου. Εκεί διευκρινίζει πως ο εφησυχασμός δεν είναι η δέουσα στάση. Αντίθετα έχοντας επίγνωση των ικανοτήτων μας, χρειάζεται να συνειδητοποιήσουμε την κατάσταση, να διαπιστώσουμε τις ελλείψεις, τα κενά, τα σφάλματά μας, ώστε να δραστηριοποιηθούμε προς αυτή την κατεύθυνση και να ανεβάσουμε το πολιτιστικό μας επίπεδο.

ΘΕΜΑ Γ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Πρόσφατες έρευνες τοποθετούν τον ελληνικό λαό σε μια από τις κατώτερες βαθμίδες Ευρώπης ως προς τη σχέση του με τον πολιτισμό, γεγονός που κατά την εκτίμησή μας αποτελεί άδικη και επιπόλαια κρίση σε βάρος του σύγχρονου ελληνισμού.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

• **ΔΙΑΣΑΦΗΝΙΣΗ ΤΟΥ ΟΡΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ**

Η ποιότητα της πολιτιστικής ανάπτυξης μιας κοινωνίας αξιολογείται όχι μόνο από το σύνολο των υλικοτεχνικών και επιστημονικών επιτευγμάτων που δημιουργεί, αλλά και από την διατήρηση των πνευματικών και ηθικοκοινωνικών στοιχείων από τα οποία συνοδεύεται η πρόοδος. Συνεπώς, ένας πολιτισμένος λαός δεν κρίνεται αποκλειστικά και μόνο από τη σχέση του με την τέχνη ή το βιβλίο αλλά κυρίως από το ανθρωπιστικό υπόβαθρο της κοινωνικής του συμπεριφοράς.

• **ΕΧΕΓΓΥΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ**

- Διατήρηση στοιχείων που συνθέτουν το νεοελληνικό ήθος και ύφος ζωής, τον τρόπο που αντιμετωπίζει ο Έλληνας τη ζωή και τον κόσμο, την ταυτότητα που τον διακρίνει από τους άλλους λαούς.
- Έντονη κριτική διάθεση, αυτοσαρκασμός, αισιοδοξία.
- Φιλοξενία, αγαθή προαίρεση, χαμόγελο, ευχαρίστηση της προσφοράς.
- Κοινωνική ευαισθησία, παροχή κοινωνικής εργασίας, δωρεές ευεργεσίες.
- Επιβίωση της αγάπης για την ελευθερία και τη δημοκρατία, αγωνιστικότητα και υπερηφάνεια.
- Πίστη στο άτομο, ανθρωποκεντρική παιδεία
- Διαλλακτικότητα.
- Απόρριψη παθητικότητας – αδράνειας.
- Διατήρηση της λαϊκής παράδοσης και τέχνης στην κουλτούρα του και στον τρόπο ζωής του.
- Συμμετοχή και ανάδειξη Ελλήνων καλλιτεχνών, αθλητών, λογοτεχνών και διανοητών σε παγκόσμιες διοργανώσεις.

- Επιτεύγματα και διακρίσεις Ελλήνων επιστημόνων σε διεθνή συνέδρια.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η Ελλάδα αναλαμβάνοντας την πρόκληση για ενεργό συμμετοχή στην πορεία της Ενωμένης Ευρώπης μπορεί να προσφέρει αυτή την «άλλη» αντίληψη για τον πολιτισμό συνταιριάζοντας τον ορθολογισμό με το συναισθηματισμό.